

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoPr/10/2024
Identifikačné číslo spisu:	8323201073
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8323201073.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu City Clinic s.r.o., Bratislava, Prievozská 14, IČO: 47347023, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Marko, s.r.o., Bernolákovo, Grobská 19, IČO: 36860646, proti žalovanej T.. P. R., narodenej E. zastúpenej JUDr. Helenou Knopovou, advokátkou, Košice, Štúrova 20, o zaplatenie 904,70 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8Cpr/6/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. mája 2024 sp. zn. 2CoPr/2/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. februára 2024 č. k. 8Cpr/6/2023-70 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia 904,70 eura s príslušenstvom titulom schodku na zverených finančných hodnotách podľa dohody o hmotnej zodpovednosti žalovanej. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie po právnom posúdení veci podľa § 182 ods. 1, 2, § 184 ods. 1, 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce a § 40 ods. 3 veta prvá zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovanou vznikol platne pracovnoprávny vzťah na základe pracovnej zmluvy, čo je predpokladom pre platnosť dohody o hmotnej zodpovednosti. Podľa názoru súdu prvej inštancie dohoda o hmotnej zodpovednosti nie je platným právnym úkonom. Podpis žalovanej sa totiž nachádza na prvej a nie na poslednej strane tejto dohody. Podpis je potrebné uvádzať pod prejav vôle. Nemôže byť uvedený nad textom ani vedľa textu (ŠTEVČEK, DULAK, BAJÁNKOVÁ, FEČÍK, SEDLAČKO, TOMAŠOVIČ a kol.: Občiansky zákonník I., 2015, str. 291-292). Z uvedenej skutočnosti teda nevyplýva, že by žalobkyňa bola, tak ako je uvedené v čl. V ods. 5 tejto dohody, oboznámená s obsahom tejto dohody a súhlasila s ním.

1.2. Ak by aj súd prvej inštancie vychádzal z prezumpcie platnosti tejto dohody žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, kedy malo dôjsť k vzniku údajného schodku a nepredložil ani doklad o

inventarizácii, na ktorú sa odvoláva vo výzve z 22. 11. 2022. Z tohto dôvodu má súd prvej inštancie zato, že žalobca neunesol bremeno dôkazu v podobe preukázania škody. Zároveň súd prvej inštancie poukázal aj na samotnú účelovosť konania žalobcu, ktorý mal schodok zistiť ešte dňa 24. 10. 2022, no v Dohode o skončení pracovného pomeru z 31. 10. 2022 zistenie manka vôbec neuvádza, a uvádza sa v nej, že zamestnanec ešte len vyúčtuje všetky zverené hodnoty. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol ako nedôvodnú.

1.3. Súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie oboznámením s čestným prehlásením N., nakoľko táto listina bola predložená po uplynutí lehoty sudcovskej koncentrácie. Z rovnakého dôvodu súd nevyhovел návrhu žalobcu na vykonanie dokazovania výsluchom tejto zamestnankyne.

1.4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že v plnej miere úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 22. mája 2024 sp. zn. 2CoPr/2/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a sporovým stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd mimo iného uviedol, že súd prvého stupňa vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré odkázal.

2.2. Žalobca predložil súdu prvej inštancie aj dohodu o hmotnej zodpovednosti uzatvorenú podľa § 182 a nasl. Zákonníka práce so zamestnancom č. 1 - žalovanou, ktorej podpis sa nachádza na prvej strane dohody, keď táto dohoda datovaná a v závere podpísaná nie je. V tejto dohode sa okrem iného uvádza, že jej predmetom je dohoda medzi zamestnávateľom a zamestnancami o spoločnej hmotnej zodpovednosti podľa § 182 a nasl. Zákonníka práce, na základe tejto dohody preberajú zamestnanci spoločnú hmotnú zodpovednosť za schodok na zverených hodnotách. V dohode je uvedené, že na základe pracovnej zmluvy medzi žalobcom ako zamestnávateľom a zamestnancami č. 1, 2, 3, 4 vznikol pracovný pomer, pričom podľa pracovnej zmluvy je pracovnou náplňou zamestnanca bližšie neuvedené konanie. Zamestnanci v predmete dohody (čl. I.) identifikovaní nie sú, nie je uvedené akým spôsobom zverené hodnoty určené na obeh alebo obrat má zamestnanec povinnosť vyúčtovať. V dohode sa uvádzajú všeobecné ustanovenia o tom, kedy musí byť vykonaná inventarizácia hodnôt zverených na vyúčtovanie s tým, že zamestnávateľ a zamestnanci sa dohodli, že preberú spoločnú a nerozdielnú hmotnú zodpovednosť za hodnoty, ktoré prevzali podľa inventárneho záznamu vyhotoveného v deň podpísania tejto dohody. Inventárny zoznam, ktorý mal byť vyhotovený v deň podpisu tejto dohody, žalobca v konaní nepredložil.

2.3. Dohoda o hmotnej zodpovednosti sa stáva perfektnou až podpisom a pôsobí odo dňa jej podpisu. Jej dohodnutie so spätnou účinnosťou je v rozpore s účelom zákona (R 28/1961). Skutočné stavy hospodárskych prostriedkov sa zisťujú fyzickou inventúrou. Nevykonanie inventúry síce nemá vplyv na platnosť dohody o hmotnej zodpovednosti, zamestnávateľ však musí dokazovať stav hodnôt iným hodnoverným spôsobom. Ak sa nevykoná inventúra, zamestnávateľ sa spravidla dostáva do dôkaznej núdze (R 12/1976). Náležitosťou dohody o hmotnej zodpovednosti, na platnosť ktorej sa vyžaduje písomná forma, je jej podpis. Vlastnoručný podpis takejto dohody nemožno nahrádzať mechanickými prostriedkami (napr. podpisovou pečiatkou štatutárneho orgánu zamestnávateľa). Písomná dohoda o hmotnej zodpovednosti, na ktorej je iba podpisová pečiatka je teda neplatná (R 25/1982). Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. V prípade nedodržania zákonom ustanovenej písomnej formy alebo jej sprísnenej písomnej formy, ide o absolútnu neplatnosť. Písomná forma právneho úkonu predpokladá existenciu dvoch základných náležitostí - vyhotovenie písomnosti a jej podpis. Písomnosť spočíva v tom, že prejav vôle so všetkými podstatnými, zákonom ustanovenými náležitosťami právneho úkonu je zachytený vo forme písaného textu na hmotnom nosiči (najčastejšie na papieri). Písomný prejav nadobúda platnosť až po jeho podpise konajúcou osobou. Na platnosť písomného platného úkonu sa okrem dodržania jeho formy vyžaduje aj podpis konajúceho. Na rozdiel od písomnosti, ktorá môže byť vykonaná aj inou osobou alebo tlačou, podpis musí byť vždy vykonaný vlastnoručne, čím sa

zabezpečuje potvrdenie autenticity prejavu vôle. Zákon neustanovuje náležitosti, ani zákonnú definíciu podpisu. Podpisom sa vo všeobecnosti rozumie rukou napísané meno a priezvisko alebo iný identifikačný znak osoby, ktorá uzatvára právny úkon. Podpis je potrebné uvádzať pod prejav vôle. Nemôže byť uvedený nad textom, ani vedľa textu a listina o písomnom právnom úkone sa podpisuje až po tom, čo bol jej text vyhotovený (komentár Občiansky zákonník I., 2. vydanie, 2019, s. 311 - 326 (ŠTEVČEK, DULAK, BAJÁNKOVÁ, FEČÍK, SEDLAČKO, TOMAŠOVIČ a kol.)).

2.4. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že žalobcom predložená Dohoda o hmotnej zodpovednosti je v dôsledku absencie podpisu žalovanou neplatným právnym úkonom tak ako to predpokladá citované ust. § 182 Zákonníka práce. Je totiž zrejmé, že podpis žalovanej sa nachádza len na prvej strane tejto Dohody (nedátovanej) a nie po jej vyhotovení na strane poslednej, a teda po tom, čo by sa žalovaná mala možnosť oboznámiť s celým obsahom tohto právneho úkonu. Dohoda o hmotnej zodpovednosti navyše neobsahuje vymedzenie jej predmetu pokiaľ ide o žalovanú ako vtedajšiu zamestnankyňu (článok I. dohody) a z dôvodu chýbajúceho podpisu žalovanej zároveň nevyplýva, že by sa s obsahom dohody oboznámila a súhlasila s ním (článok V. ods. 5 namietanej dohody).

2.5. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie nad rámec uvedeného správne zdôraznil ďalšiu skutočnosť, pokiaľ ide o nepreukázanie, kedy malo dôjsť k vzniku údajného schodku a nepredložil doklad o inventarizácii, ktorú spomína vo výzve pre žalovanú z 22. 11. 2022. Napriek tomu, že schodok na zverených hodnotách mal žalobca vo vzťahu k žalovanej zistiť ešte dňa 24. 10. 2022, v dohode o skončení pracovného pomeru medzi stranami sporu z 31. 10. 2022 sa táto skutočnosť vôbec neuvádza, len sa zdôrazňuje, že zamestnanec ešte len (v budúcnosti) vyúčtuje všetky zverené hodnoty. Súd prvej inštancie preto, najmä s ohľadom na zistenú neplatnosť dohody o hmotnej zodpovednosti, opodstatnene žalobu zamietol ako nedôvodnú.

2.6. K ďalším odvolacím námietkam žalobcu je potrebné dodať, že dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy, posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu. Pokiaľ súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie oboznámením čestného prehlásenia B., resp. výsluchom menovanej, je potrebné uviesť, že svoj postup dostatočným spôsobom odôvodnil v preskúmanom rozhodnutí, predovšetkým s akcentom na dôvody, pre ktoré považoval dohodu o hmotnej zodpovednosti za neplatnú, v dôsledku čoho nebolo možné nároku žalobcu vyhovieť. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil, z akých dôvodov podanú žalobu zamietol a v tejto časti odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá kritériám určeným v § 220 ods. 2 CSP. Nemožno konštatovať, že by rozhodovacím procesom súdu prvej inštancie došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu jeho práv na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa. Za situácie, že správne rozhodnutie o veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania strán sporu, odvolací súd s poukazom na uvedené rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP tvrdením, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej procesné práva v miere zakladajúcej porušenie práva na spravodlivý proces. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3.1. Uplatnený dovolací dôvod vymedzila tak, že súd prvej inštancie nevykonával jej návrh predložený na prvom pojednávaní na vykonanie dôkazov výsluchom svedkyne IB. a listinou čestným prehlásením N. k preukázaniu skutkových tvrdení, ktoré súd nepovažoval pri predbežnom posúdení veci za preukázané. Odvolací súd taký nedostatok neodstránil. O aké skutkové tvrdenia sa má jednať dovolateľka v dovolaní neuvádza. V ďalšom dovolateľka všeobecne poukázala na to, že odvolací súd považoval dohodu o hmotnej zodpovednosti za neplatnú v dôsledku absencie podpisu žalovanej s tým, že táto je žalovanou

podpísaná na prvej strane. Namietala ako zmätočný výrok rozsudku odvolacieho súdu - Potvrďuje rozsudok - lebo z neho nie je možné identifikovať potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie.

3.2. Dovolací súd k tvrdeniam uvádzaným v dovolaní poukazuje na zápisnicu z pojednávania na súde prvej inštancie zo 6. februára 2024 (č. l. 66-67 súdneho spisu), z ktorej vyplýva, že právny zástupca žalobkyne súdu predložil čestné vyhlásenie B. (založené na č. l. 69 súdneho spisu), ku ktorému sa vyjadril právny zástupca žalovanej tak, že z neho nevyplýva na základe akých skutočností by malo byť manko pričítané žalovanej. Právny zástupca žalobkyne navrhol súdu vypočúť svedkyňu IB., ktorá vykonala inventarizáciu. Právny zástupca žalovanej s výsluchom nesúhlasil pre uplynutie lehoty sudcovskej koncentrácie konania. Uznesením vyhláseným a odôvodneným na súdnom pojednávaní súd prvej inštancie zamietol návrh právneho zástupcu žalobkyne na vykonanie dokazovania výsluchom N.j.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhla dovolanie odmietnuť a žalovanej priznať náhradu trov dovolacieho konania, považujúc dovolanie za účelové a nedôvodné. Rozhodnutia súdov prvej inštancie a odvolacieho súdu považuje za vecne správne, k nevykonaniu navrhnutého dokazovania žalobkyňou došlo opodstatnene pre porušenie sudcovskej koncentrácie konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený

preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak takto dovolateľkou dovolací dôvod vymedzený nebol.

12. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasívnosť odvolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

15. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľkou namietanej procesnej vade.

15.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Dovolateľka prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP vidí v tom, že súd prvej inštancie nevykonal ňou navrhnuté dokazovanie (výsluchom svedkyne a predloženou listinou); ďalej, že výrok rozsudku odvolacieho súdu („Potvrďuje rozsudok.“) je neurčitý (zmätočný) a napokon, že odvolací súd považoval dohodu o hmotnej zodpovednosti za neplatnú v dôsledku absencie podpisu žalovanej i keď táto je žalovanou podpísaná na jej prvej strane.

16.1. Dovolací súd žalobkyni pripomína, že v dovolaní neozrejmla na aké skutkové okolnosti malo byť ňou navrhnuté dokazovanie vykonané, čo je pre ozrejmienie uplatnenej vady podstatné, pritom platí, že dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP), súčasne platí i to, že dovolací súd takéto vady, vzhľadom na kvalifikované zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní advokátom, neodstraňuje (§ 436 CSP).

17. Procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak učinil.

17.1. Nevykonanie dôkazu výsluchom svedkyne súd prvej inštancie odôvodnil rešpektovaním zásady sudcovskej koncentrácie konania, čo v podstate znamená zdôvodnenie osobitným zákonom prezumovaným dôvodom jeho nevykonania v dôsledku rešpektovania zásady hospodárnosti a rýchlosti konania. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na dôvody vedúce k zamietnutiu žaloby (ohľadom absolútnej neplatnosti písomnej dohody o hmotnej zodpovednosti pre jej nepodpísanie žalovanou) by výsluch svedkyne ohľadom inventarizácie bol aj nadbytočný. Uvedené ale podľa názoru dovolacieho súdu nedáva podklad pre záver, že by súdy nevykonaním navrhnutého dôkazu založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd konštatuje, že v danom prípade explicitné nevysporiadanie sa s návrhom na vykonanie dôkazu listinou (čestným vyhlásením svedkyne) nemalo vplyv na celkovú presvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia a nedotklo sa ani záveru, že proces vo svojom výsledku bol spravodlivý. Z rovnakého hľadiska by vykonanie uvedeného listinného dôkazu bolo možné považovať nie len za priečiace sa zásade koncentrácie konania, ale aj za nadbytočné.

17.2. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania. Znamená to, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesnoprávne účinky. Absencia procesnoprávnych účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania, sú prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany. Z normatívneho hľadiska má koncentrácia konania za následok osobitné procesnoprávne sankcie (v podobe neúčinnosti procesného úkonu strany sporu) za to, že strana sporu porušila procesnú povinnosť riadneho vedenia sporu (procesná diligencia). Účelom a zmyslom

koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas.

18. Dovolací súd nezdieľa názor dovolateľky o neurčitosti, či zmätočnosti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie. Z obsahu záhlavia, odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu i obsahu celého súdneho spisu, je zrejmé a nepochybné, aké rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo odvolaním napadnuté, kto také odvolanie podal a z akých dôvodov, ktorý odvolací súd vec prerokoval a s akým výsledkom ju rozhodol, t. j. že odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov zo 6. februára 2024 č. k. 8Cpr/6/2023-70, ktorým bola žaloba ako celok zamietnutá. Dovolací súd existenciu namietanej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil.

19. Pokiaľ dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP aj z právnych záverov odvolacieho súdu [ohľadom posúdenia otázky absolútnej neplatnosti dohody o hmotnej zodpovednosti] dovolací súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani v súčasnosti (po 1. júli 2016) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020). Námetka o nesprávnom právnom posúdení veci sa z obsahového hľadiska netýka procesného postupu súdov (v zmysle procedúry prejednávania veci), ide tu o námetku týkajúcu sa právnych záverov súdov, čo v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (viď judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (9Cdo/248/2021, 9Cdo/73/2020, 9Cdo/121/2020). Napokon je potrebné uviesť i to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06, 9Cdo/293/2021, 9Cdo/185/2021).

20. K prípadnej dovolacej námetke ohľadne nesprávneho alebo neúplne zisteného skutkového stavu veci (napr. ohľadom podpísania dohody o hmotnej zodpovednosti žalovanou), dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

20.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na

spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací dôvod takto dovolateľkou vymedzený nebol. Navyše v danom prípade bola otázka dokazovania i zisťovania skutkového stavu veci limitovaná (modifikovaná) využitím zásady sudcovej koncentrácie konania súdom prvej inštancie.

20.2. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

21. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolanie žalobkyne v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je prípustné, preto ho najvyšší súd podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

22. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal nárok na ich plnú náhradu, pretože výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu z procesného hľadiska zavinila žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP).

23. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.